

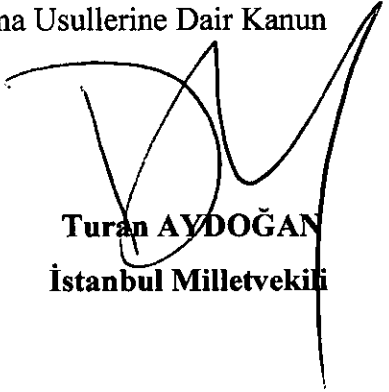

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 11 Nisan 2022
Sayı: 2211

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun
Teklifi gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Turan AYDOĞAN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih: 12 Nisan 2022		Esas No: 2/4386

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
11 Nisan 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
11 Nisan 2022
No. 998915
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

“Çocuk hakları” bir kavram olarak 20. Yüzyılın başlarında ortaya çıkmaya başlamıştır. Kavramın ilk olarak yer aldığı uluslararası belge 1924 yılında kabul edilmiş olan Çocuk Hakları Bildirgesi’dir. Ardından 1959 yılında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi kabul edilmiştir. Bildirge, bedensel ve zihinsel bakımdan henüz olgunlaşmamış olduğuna vurgu yaparak, çocuğun doğumdan önce olduğu gibi doğumdan sonra da uygun yasal korunma dahil özel gözetim ve bakıma gereksinme gösterdiğinin altını çizmiş; insanlığın çocuğa verebileceğinin en iyisini vermesi gerektiğini belirterek, çocuğun mutlu bir çocukluk geçirmesi ve kendisinin ve toplumun iyiliği için bu bildirmede yer alan hak ve özgürlüklerden yararlanmasının amaçlandığını belirterek 10 ilke ortaya koymuştur. Bu metinde dikkat çeken nokta, “çocuğun yüksek yararı” (best interests of the child) kavramının ilk kez anıldığı bir belge olmasıdır. Bağlayıcı niteliği olmayan bu bildirmelerin ardından, çocuk haklarına ilişkin hukuki bağlayıcılığı olan kapsamlı bir uluslararası sözleşme, 1989 yılında kabul edilen Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesidir. Çocuklar için ayrı ve onlara özgü bir haklar kataloğunun oluşturulması ve çocuğun bu hakların öznesi olarak kabul edilmesi ancak 1989 Çocuk Hakları Sözleşmesi’yle mümkün olmuştur. Çocuğun hak öznesi olmasının doğal bir sonucu bu sözleşmede yer alan hakların çocuk tarafından ileri sürebilir olmasıdır.

Evrensel hukukta çocuğun üstün yararı ile ilgili uzun zaman aralıklarında da olsa bağlayıcı kurallar hayata geçmiştir. Türk hukuk sisteminde de çocukların üstün yararının korunmasına yönelik hukuk uygulamaları mevcuttur. Fakat hala bazı düzenlemelere ihtiyaç duyduğu ortadadır. Örneğim çocuğun yüksek yararı kavramının mahkemeler tarafından farklı şekilde uygulanabildiği görülmektedir. Hakimlerin takdir yetkisinin çok geniş ve esnek olması, aynı şekilde çocuğun yüksek yararı ilkesinin nelerden oluştuğunu gösteren bir mevzuatın bulunmaması da göz önüne alındığında, mahkemelerin kararları arasındaki birbirinden farklı uygulamaları görmek mümkündür.

Bu bağlamda aile ve çocuk mahkemelerinde, çocukların adalet sistemi içindeyken her ne koşulda olursa olsun, mahkemenin inisiyatifine bırakılmaksızın, psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacının hazır bulunması, böylece çocuğun yüksek yararı ilkesi gereği ruhsal sağlığını öncelemek ve çocuğun yaşayabileceği hak ihlallerinin önüne geçilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Söz konusu madde aile ve çocuk mahkemelerinde, çocukların adalet sistemi içindeyken her ne koşulda olursa olsun, mahkemenin inisiyatifine bırakılmaksızın, psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacının hazır bulunması, böylece çocuğun yüksek yararı ilkesi gereği ruhsal sağlığını öncelemek ve çocuğun yaşayabileceği hak ihlallerinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**AİLE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YARGILAMA USULLERİNE
DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 09.01.2003 tarihli ve 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun'un 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "Mahkemelerin gerekli gördüğü hallerde" ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

